

ANTSTOLIAI+

Antstoliai 2018 m. dirbo efektyviau ir išieškojo 1,5 karto daugiau skolų 2 p.>>

Priverstinio išieškojimo sistema Lietuvoje vis rečiau pasitelkiama siekiant susigrąžinti nedideles skolas. Naujų reikalavimų išieškoti skolas bendras skaičius mažėja.

Tik antstolės dėka neįgalusis neišmestas į speigą 3 p.>>

Socialiai pažeidžiamų asmenų išskeldinimo problemos žiemą šurpina stingdančiais pavyzdžiais. Beveik nevaikštantis Vilniaus rajono gyventojas turėtų būti su lova išneštas į speigą, nes teismo išduotame vykdomajame rašte 62-ejų neįgalų vyrą nurodoma išskeldinti nesuteikiant jokios gyvenamosios vietos.

Seimas pritarė Lietuvos antstolių rūmų iniciatyvai: leista skolintis varžytynių pirkiniams 4 p.>>

Nuo 2019 m. liepos varžytynių pirkiniai bus galima skolintis, jį įkeičiant kredito davėjui. Sausio 11 d. Seimas pritarė Civilinio proceso kodekso straipsnių pakeitimo įstatymo projektui (XIIP-4110(2)), kuris suteikia galimybę įkeisti išvaržomą areštuotą turtą ir jį įsigyti skolintomis lėšomis.

Žmonės pasitiki antstoliais nepaisant viešai skleidžiamų neigiamų profesijos vertinimų 5 p.>>

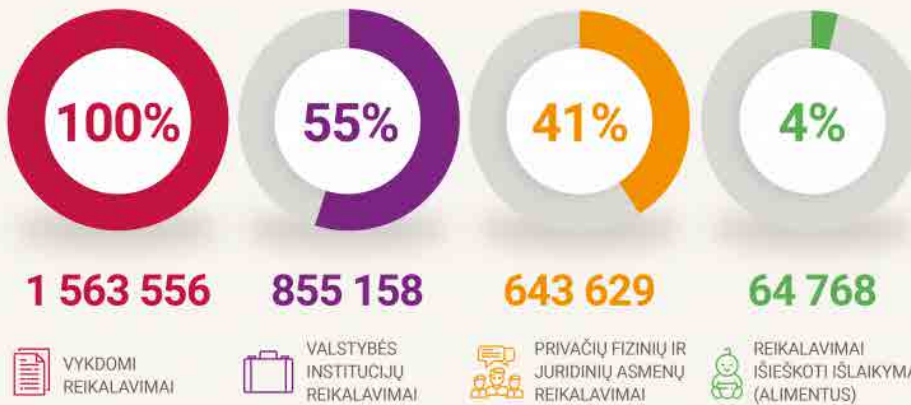
Indeksuoti periodines išmokas – mokėtojo pareiga 6 p.>>

Periodinėmis išmokomis priteistos išlaikymo sumos ir žalos atlyginimo sumos indeksuojamos tam, kad jos būtų visiškai ar bent iš dalies apsaugotos nuo infliacijos poveikio.

Antstoliai 2018 m. dirbo efektyviau ir išieškojo 1,5 karto daugiau skolų

KAM ANTSTOLIAI PADEDA SUSIGRAŽINTI SKOLAS?

Išieškoma skolų suma – daugiau kaip 4,2 milijardo eurų.

2019 m. sausio 1 d. duomenys iš Antstolių informacinės sistemos.

Priverstinio išieškojimo sistema Lietuvoje vis rečiau pasitelkiama siekiant susigrąžinti nedideles skolas. Naujų reikalavimų išieškoti skolas bendras skaičius mažėja.

2018 m. antstoliams pateikta 241,4 tūkst. reikalavimų išieškoti įvairias skolas. Palyginti su 2017 m. duomenimis, tai yra 14,5 tūkst., arba 6 proc. reikalavimų mažiau. Naujų reikalavimų išieškoti mažiausias – iki 60 Eur – skolas pernai pateikta 67,8 tūkst., arba 11 proc. mažiau.

I. Karalienės teigimu, dar vienas naujų skolų mažinimo rezervas yra valstybės institucijų rankose. Tos pačios beviltiškos skolos valstybei neturėtų būti pakartotinai teikiamos antstoliams po keletą kartų per metus. Tokia praktika dirbtinai augina naujų skolų statistiką, o siekti realaus išieškojimo nepadedą.

Skolų atoslūgio tendencijos vyrauja ir išlaikymo išieškojimo srityje. 2018 m. antstoliams pateikti 3,2 tūkst. naujų reikalavimai išieškoti alimentus, o tai

yra 19 proc. mažiau, negu 2017 m.

Tačiau užsienio kreditorių pateikiamų reikalavimų pastebimai daugėja. Užsienio teismų ir kitų institucijų sprendimais priteistos skolos 2018 m. sudarė beveik 6 proc. visų reikalaujamų skolų, nors dar 2016 m. tokių skolų dalis tesiekė vos 0,7 proc. visų Lietuvoje išieškomų skolų.

Pastebimai kyla aukštyrų ir kreditorių reikalaujamų piniginių sumų kreivė. Vidutinė nauja skola pernai

buvo 529 Eur, arba 55 Eur didesnė už 2017 m. vidutinę antstoliams pateiktą skolą.

Statistinis antstolių išieškotos sumos vidurkis užbaigiant vieną procesą, palyginti su 2017 metų duomenimis, 2018 metais padidėjo beveik 63 proc.: nuo 162 Eur iki 259 Eur. Tai reiškia, kad priverstinio išieškojimo sistema naudojama tikslingiau. Sudėtingos teisinės procedūros vis dažniau inicijuojamos tik tada, kai skolos pakankamai didelės ir kai atsisakymo problemų nepavyksta išspręsti geranoriškų susitarimų būdu.

Antstolių informacinės sistemos duomenimis, iš viso per praėjusius metus antstoliai kreditoriams sugrąžino 67,7 mln. Eur skolų. Tai 55 proc., arba 23,9 mln. Eur daugiau, negu išieškota per 2017 metus. Geri rezultatai patvirtina, kad jau šešioliktus metus Lietuvoje veikianti priverstinio skolų išieškojimo sistema veiksmingai užtikrina kreditorių interesus. Antstoliai yra kompetentingi išieškoti ir didesnes skolas, dėl kurių tenka taikyti daugiau bei sudėtingesnių teisinių priemonių.

Akivaizdžiai sumažėjęs poreikis priverstinėmis priemonėmis išieškoti pačias mažiausias skolas yra labai geras ženklas. Daugėja sąžiningų žmonių, kurie elementarias prievoles įvykdo savarankiškai, – sako Lietuvos antstolių rūmų prezidiumo pirmininkė, antstolė Inga Karalienė.

Tik antstolės dėka neįgalusis neišmestas į speigą

Socialiai pažeidžiamų asmenų išskeldinimo problemos žiemą šiurpina stingdančiais pavyzdžiais. Beveik nevaikštantis Vilniaus rajono gyventojas turėtų būti su lova išneštas į speigą, nes teismo išduotame vykdomajame rašte 62-ėjų neįgalų vyrą nurodoma išskeldinti nesuteikiant jokios gyvenamosios vietos.

Teismo sprendimą vykdanči antstolė Virginija Meškauskienė 2018 m. gruodžio 18 d. patvarkymu sustabdė priverstinio išskeldinimo vykdymą, kol namų netenkančiam vyrui bus suteiktas kitas būstas. Tačiau išskeldinimo siekianti bendrovė su tokiu antstolės sprendimu nesutinka. 2019 m. sausio 16 d. antstolei buvo pranešta, kad išskeldinamojo bute išjungtas elektros tiekimas. Teisę gyventi vieno kambario bute vyras prarado neapdairiai pasirašęs rizikingą sandorį, kuriuo pasinaudojant jo butas buvo įkeistas ir vėliau parduotas.

Antstolė sausio 22 d. raštu kreipėsi į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, Vilniaus rajono savivaldybės administraciją, seniūniją, ir kitas suinteresuotas institucijas.

Sausio 28 d. antstolė sulaukė skambučio iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kurios atstovė pažadėjo, kad išskeldinamu žmogumi bus pasirūpinta.

teikti 1922 sprendimai dėl priverstinio išskeldinimo, 2017 m. – 1852 sprendimai. Įprastai teismai nurodo priverstinai išskeldinti iš būsto asmenis arba visas gyvenamojo ploto. Apie 80-90 proc. reikalavimų išskeldinti antstoliams pateikia savivaldybės. Civilinio proceso kodeksas nesuteikia antstoliams teisės ati-

dėti išskeldinimo vykdymo savo iniciatyva. Todėl išskeldinimo neforsuojantys antstoliai rizikuoja susilaukti drausminių sankcijų. Nors antstoliams socialinės funkcijos nėra priskirtos, jiems dažnai tenka patiems ieškoti socialinio būsto, globos namų, slaugos namų ar kitos pastogės, kur būtų galima apgyvendinti išskeldinamąjį.

Kaip primena antstolė V. Meškauskienė, Lietuvos antstolių rūmai apie valstybės pareigą pasirūpinti iš būsto išskeldinamais žmonėmis kalba jau penkioliktus metus.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Savivaldybių asociacijos dėmesys į šią problemą atkreiptas dar 2005 metais. 2007 metais Lietuvos antstolių rūmai parengė ir Seimo žmogaus teisių komitetui pateikė Civilinio proceso kodekso 627 str. pakeitimo projektą, siūlydami antstoliui suteikti galimybę sustabdyti arba atidėti vykdomąją bylą dėl išskeldinimo, „jeigu yra sprendžiamas socialinio būsto suteikimo klausimas“. Vėliau klausimas ne kartą akcentuotas bendraujant su valstybės institucijomis, tačiau esminių sprendimų iki šiol nesulaukta.

Problema aštrina tai, kad Lietuvoje nėra aiškiai suformuotos socialinės globos bei socialinio būsto suteikimo ar nuomos sistemos. Socialinio būsto lyginamoji dalis Lietuvoje vidutiniškai yra kelis kartus mažesnė, negu kitose Europos Sąjungos šalyse.

Bet padėdami tik vienam žmogui, neišspręsimė problemos iš esmės. Išskeldinimų skauduliui gydyti reikia kompleksinių priemonių, pradedant teisiniu reglamentavimu ir baigiant minimalių asmens gyvenimo poreikių užtikrinimu praktikoje, – pabrėžia antstolė Virginija Meškauskienė.

Seimas pritarė Lietuvos antstolių rūmų iniciatyvai: leista skolintis varžytynių pirkiniams

Nuo 2019 m. liepos varžytynių pirkiniai bus galima skolintis, jį įkeičiant kredito davėjui. Sausio 11 d. Seimas pritarė Civilinio proceso kodekso straipsnių pakeitimo įstatymo projektui (XIIP-4110(2)), kuris suteikia galimybę įkeisti išvaržomą areštuotą turtą ir jį įsigyti skolintomis lėšomis.

Patobulinta varžytynių tvarka iš esmės palengvina išvaržomo nekilnojamojo turto įsigijimą. Varžytynės tampa atviros visiems norintiems pirkti tokį turtą, o ne tik turintiems reikiamą sumą lėšų savo sąskaitoje. Tai išplės potencialių dalyvių ratą ir leis parduoti išvaržomą turtą už įmanomai didžiausią kainą. Tuo pačiu bus geriau užtikrinami abiejų proceso šalių interesai: išieškotojai turės daugiau galimybių susigrąžinti skolas, o skolininkams bus lengviau jas padengti ir galbūt netgi gauti šiek tiek pinigų. Jaunoms šeimoms atsiveria nauja galimybė įsigyti būstą už paskolą patrauklesne kaina, o Lietuvos regionams – galimybė pritraukti daugiau jaunų žmonių.

„Šių įstatymo pakeitimų laukėme ketverius me-

tus. Lietuvos antstolių rūmai dar 2015 m. pasiūlė Lietuvos Respublikos Civilinio proceso kodekso priežiūros komitetui liberalizuoti varžytynių reglamentavimą ir įtvirtinti galimybę skolintis varžytynių pirkiniams juos įkeičiant, nes tokį poreikį diktavo antstolių praktika,“ – sako Lietuvos antstolių rūmų prezidento pirmininkė, antstolė Inga Karalienė.

Antstoliai ypač dažnai sulaukdavo klausimų, kodėl išvaržomo būsto neleidžiama įsigyti pasinaudojant banko paskola. Pertekliniai suvaržymai ir teisinio reguliavimo trūkumai iškreipdavo nekilnojamojo turto rinką, kadangi galinčių pirkti išvaržomą turtą būdavo gerokai mažiau, negu galinčių įsigyti turtą įprasta tvarka.

Seimo priimti Civilinio proceso kodekso pakeitimai aktualūs trims grupėms asmenų. Pirmoji – asmenys, pretenduojantys pirkti varžytynėse parduodamą turtą. Antroji – išieškotojai, perimantys varžytynėse neparduotą turtą ir privalantys sumokėti kainų skirtumą, jeigu turto

vertė didesnė už grąžinamos skolos sumą. Trečioji – skolininkų pasiūlyti pirkėjai, kurie įsigys turtą iki varžytynių paskelbimo. Visi minėti asmenys galės raštu kreiptis į varžytynės organizuojantį antstolį su prašymu išduoti Sprendimų vykdymo instrukcijoje nustatytos formos pažymą, patvirtinančią teisę pirkti tam tikrą areštuotą turtą. Pateikus tokią pažymą bankui ar kitam kredito davėjui, turtui įsigyti bus pervedama reikiama lėšų suma tiesiogiai į antstolio deponitinę sąskaitą.

Lietuvoje antstoliai elektronines varžytynes įdiegė pirmieji iš kitų valstybių Baltijos regione.

Jau aštuntus metus internete vykstančios varžytynės yra ne tik patogesnės, bet ir visiškai skaidrios. Nesąžiningiems dalyviams nebeliko galimybių dar iki varžytynių pradžios susitikti už antstolio kontoros ribų tartis, kaip sumažinti parduodamo turto kainą.

Viešame interneto portale www.evarzytnes.lt

Pasak I. Karalienės, galimybė skolintis įkeičiant areštuotą turtą yra vienas reikšmingiausių varžytynių procedūrų patobulinimų nuo 2013 m. pradžios, kai taip pat Lietuvos antstolių rūmų iniciatyva varžytynės buvo perkeltos į elektroninę erdvę.

skelbiami detalūs parduodamo skolininkų turto aprašymai ir pradinė turto kaina. Galimi pirkėjai, nuotoliniu būdu registruodamiesi portale koduotais vardais, iki varžytynių pabaigos siūlo savo kainas. Vėliau sistema atrenka dalyvį, pasiūliusį didžiausią kainą. Turto pardavimo iš varžytynių aktą antstolis surašo internete ir pasir-

ašo jį elektroniniu parašu. Dažnu atveju pirkėjas tam pa turto savininku nėra kartą neapsilankęs antstolio kontoroje.

Dar vienas Lietuvos antstolių rūmų siūlomas turto realizavimo patobulinimas – suteikti galimybę realizuoti ne tik skolininkui priklausantį turta, bet ir jo bendrasavininkiams

priklausančią turto dalį, kai šie to pageidauja. Tai padėtų parduoti visą išvaržomą turta už didžiausią kainą ir pritraukti dar daugiau galimų pirkėjų.

2018 m. Lietuvoje įvyko 1578 antstolių skelbtos varžytynės. Bendrame skolų išieškojimo procese turto realizavimas varžytynėse yra kraštutinė, re-

tai taikoma priemonė: tik viena iš 1000 skolų padengiama įvykus varžytynėms. Antstoliai išnaudoja visas galimybes ir priemones, kad skola būtų išieškoma iš skolininko pajamų ar kitų lėšų.

Žmonės pasitiki antstoliais nepaisant viešai skleidžiamų neigiamų profesijos vertinimų

Gyventojų pasiryžimas pasinaudoti antstolių pagalba atgaunant skolas šiemet didžiausias per pastaruosius trejus metus. Tai patvirtina 2016-2018 m. atliktų visuomenės nuomonės apklausų duomenys.

64 proc. naujausios apklausos dalyvių atsakė, kad dėl skolos sugrąžinimo kreiptųsi būtent į antstolį (2016 m.- 58 proc., 2017 m.- 63 proc.). Per dvejus metus atitinkamai sumažėjo linkusių reikalauti skolos savarankiškai (nuo 36 iki 32 proc.) arba nieko nedaryti (nuo 6 iki 3 proc.).

Antstolių veikla yra griežtai reglamentuojama, antstoliams ir antstolių kontoroms taikomi aukšti profesinės kompetencijos bei darbo organizavimo

DAUGUMA GYVENTOJŲ ANTSTOLIŲ PRAŠYTŲ PADĖTI SUSIGRAŽINTI SKOLĄ

Jeigu Jums reiktų susigrąžinti skolas?

BANDYČIAU ATGAUTI SAVARANKIŠKAI

KREIPČIAUSI Į ANTSTOLĮ

NIEKO NEDARYČIAU IR LAUKČIAU

Apklausa atlikta 2018 m. rugsėjo 24 - spalio 13 d., apklausti 1004 respondentai.

Apklausą atliko rinkos tyrimų bendrovė „Prime Consulting“.

Nepaisant antstolio profesijai nepalankaus viešojo fono, antstolių pagalbą žmonėms su realiomis galimybėmis atgauti skolas ir įvykdyti kitus teisėtus reikalavimus. Toks požiūris naudingas abiem pusėms: antstoliai įsitvirtina kaip prievolių užtikrinimo profesionalai, o kreditoriai maksimaliai sutrumpina skolos atgavimo kelią, – sako Lietuvos antstolių rūmų prezidentė, antstolė Inga Karalienė.

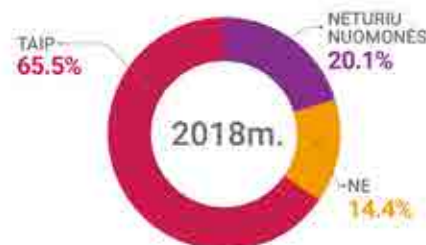
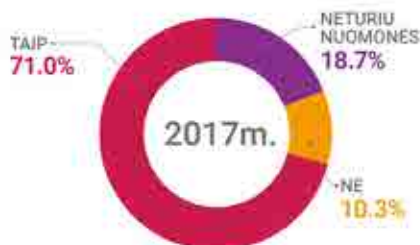
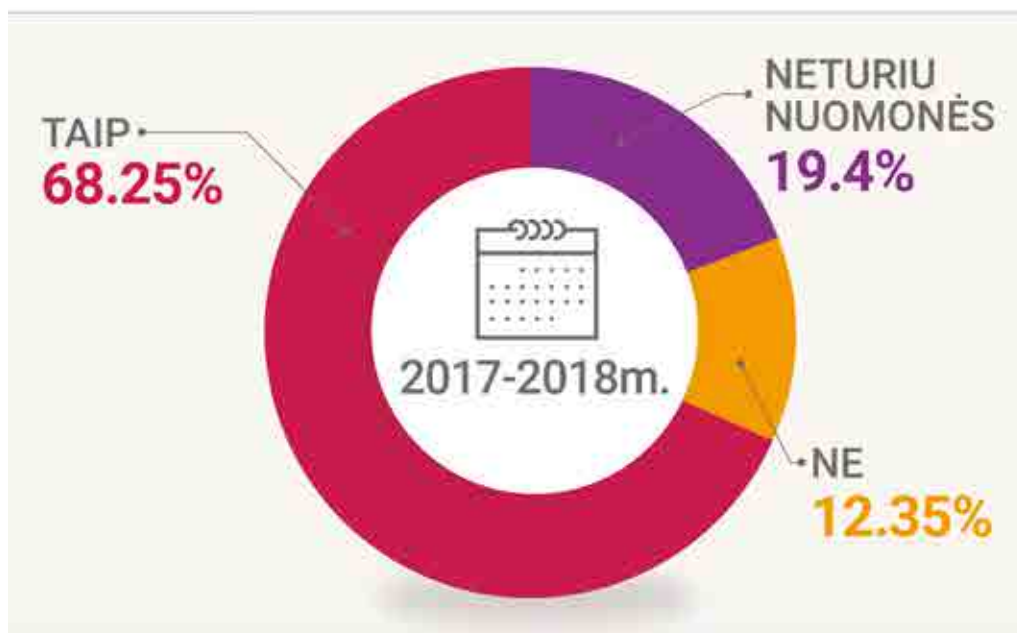
reikalavimai, todėl į antstolius besikreipiantiems žmonėms užtikrinamos visos teisėtumo ir atsakomybės garantijos.

Apklausoje metu respondentų buvo klausiama, ar jie pasitiki antstoliais, kokių balų vertintų antstolių darbą, ką darytų, jeigu reikėtų susigrąžinti skolą ir kokia teisinė profesija jiems panašiausia į antstolio profesiją.

Didžioji dalis respondentų antstolių darbo kokybę įvertino 7 arba 8 balais iš 10. Bendras pasitikėjimas antstoliais palyginti su 2017 m. rezultatais smuktelėjo 3 proc. – nuo 71 iki 66 proc., – tačiau vis tiek išlieka pakankamai aukštas ir tebėra 2 proc. didesnis už buvusį 2016 m. Kaip ir anksčiau, antstolio profesiją gyventojai laiko panašiausia į mokesčių inspektoriaus bei advokato profesijas, o mažiausiai panašia – į notaro.

ANTSTOLIAIS PASITIKI DAUGUMA LIETUVOS GYVENTOJŲ

Apklausa atlikta 2017 m. ir 2018 m. rugsėjo - spalio mėn., apklausta daugiau kaip po 1000 respondentų.

Apklausa atlikta rinkos tyrimų bendrovė „Prime Consulting“.

Indeksuoti periodines išmokas – mokėtojo pareiga

Periodinėmis išmokomis priteistos išlaikymo sumos ir žalos atlyginimo sumos indeksuojamos tam, kad jos būtų visiškai ar bent iš dalies apsaugotos nuo infliacijos poveikio.

Daugeliu atvejų indeksavimu tenka pasirūpinti patiems išmokų mokėtojams, kadangi pagal nustatytą tvarką išmokas privalo indeksuoti tas, kas perveda šias išmokas gavėjams.

Jeigu periodines išmokas iš skolininko išieško ir į gavėjo sąskaitą perveda teismo sprendimą vykdančias antstolis, išmokas indeksuoja antstolis; jeigu priteistos išmokos yra išskaitomos iš mokėtojo darbo užmokesčio ar kitų jam prilygintų pajamų, indeksavimą atlieka išskaitas atliekantis asmuo (dažniausiai – darbovietės finansininkas); jeigu asmuo moka periodines išmokas savarankiškai, tai jis pats ir privalo jas indeksuoti.

Daugeliu atvejų indeksavimu tenka pasirūpinti patiems išmokų mokėtojams, kadangi pagal nustatytą tvarką išmokas privalo indeksuoti tas, kas perveda šias išmokas gavėjams.

Nuo 2008 m. rugpjūčio 1 dienos iki 2011 m. spalio 1 dienos periodinės išmokos buvo indeksuojamos nuo einamųjų metų vasario mėnesio. Tos periodinės išmokos, kurios paskirtos arba padidintos per paskutinius 6 mėnesius, nebuvo indeksuojamos.

Pasikeitus Vyriausybės nustatomi indeksavimo tvarkai, nuo 2011 m. spalio 1 dienos periodinės išmokos indeksuojamos kartą per metus einamųjų metų vasario mėnesį. Neindeksuojamos tos periodinės išmokos, kurios įsiteisėjusiu teismo sprendimu paskirtos arba pakeistos per paskutinius 6 mėnesius iki vasario 1 dienos.

Po pirmojo periodinės išmokos indeksavimo vėliau indeksuojamos perskaičiuotos periodinės išmokos.

Indeksavimas taikomas, kai vartotojų kainų indeksas lygus 101 arba didesnis. Periodinė išmoka dauginama iš vartotojų kainų indekso ir dalijama iš 100, gautas dydis apvalinamas vieno euro tikslumu: 49 ir mažiau centų atmetama, o 50 ir daugiau centų apvalinama iki euro.

Klausk teisininko: ar antstoliai gali siųsti dokumentus vaiko priežiūros atostogų išėjusio asmens darbdaviui?

Iš antstolės gavau laišką, kad per dešimt darbo dienų turiu sumokėti skolą. Šiame laikotarpyje buvo nemažai darbo dienų, todėl nutiko taip, kad skolą sumokėjau dviem dienomis vėliau. Tačiau po pinigų sumokėjimo pamatčiau, kad yra areštuota mano sąskaita, nuskaičiuoti pinigai ir sąskaitoje rodomas minusas.

Kai paskambinau antstolei, ji pasakė, kad nusiuntė pranešimą į mano darbovietę, nors šiuo metu

esu vaiko priežiūros atostogose, nors pripažino, jog mato, kad skola yra sumokėta. Tačiau vis tiek man liepė sumokėti 124 eurų skolą, nes esu pavėlavusi sumokėti dviem dienomis.

Mėnesinę išmoką gaunu tik iš „Sodros“, antstolė atblokavo mano sąskaitą, tačiau nurodė, kad privalau atvykti ir skolą sumokėti grynaisiais, nors prieš tai jau buvau sumokėjusi vykdymo išlaidas.

Ar antstolė turėjo teisę siųsti pranešimą į mano darbovietę, kai išmoką gaunu iš „Sodros“? Ir ar aš privalau sumokėti 124 Eur, kai jokių vykdymo dokumentų nesu mačiusi ir nežinau, už ką ši skola?

Procesiniai terminai – ne metų laikai

Vos dvi vėlavimo dienos gal ir gali atrodyti menkas netikslumas. Tačiau procesiniai terminai turi griežtas ribas. Nukrypimai nuo kalendoriaus čia nėra tokie savaime suprantami, kaip gamtoje. Civilinio proceso kodekso 659 str. įtvirtintas griežtas dešimties dienų terminas, per kurį skolininkas privalo įvykdyti antstolio raginime nurodytus veiksmus.

To nepadarius, jau pradeda priverstinio skolos išieškojimo procedūra: taikomi apribojimai skolininko lėšoms ir turtui, renkama informacija iš oficialių registrų ir kt. Raginimas tam ir siunčiamas, kad asmuo būtų suinteresuotas įvykdyti prievolę kuo operatyviau ir tokiu būdu sutaupti – išvengti didesnių vykdymo išlaidų.

Klausimo autorės minima 124 Eur suma – galima yra atlygis antstoliui, kuris skaičiuojamas tik tais atvejais, kai skola nesumokama per raginime nustatytą terminą. Pagal teismų praktiką skolininkas privalo mokėti atlygį, jei skolos sumokėjimo

terminas praleistas ne dėl svarbių priežasčių. O svarbiomis priežastimis laikomos tik tokios, dėl kurių neįmanoma laiku atlikti procesinių veiksmų, pavyzdžiui – trauma, dėl kurios žmogus pateko į ligoninę.

Antstolio atsiųstus dokumentus naudinga perskaityti atidžiai.

Nors moteris teigia gavusi antstolės laišką (raginimą), vėliau ji rašo, kad nematė jokių vykdymo dokumentų. Gali būti, kad portalo skaitytoja neatidžiai arba ne iki galo perskaitė gautą dokumentą, nes prie raginimo visada pridedamas vykdymo išlaidų apskaičiavimas su paaiškinimu, kad vykdymo išlaidų dydis nesikeis, jei raginimas bus įvykdytas iki nurodyto termino.

Antstolio atlygio dydis nustatomas atsižvelgiant į išieškotos sumos dydį pagal Sprendimo vykdymo instrukcijos 1 lentelėje nurodytus dydžius. Skaitytoja tikina, kad sumokėjusi vykdymo išlaidas mokėdama skolą, bet pamiršta raginime įrašytą sąlygą, kad, atsisakčius po termino, vykdymo išlaidų suma keisis.

Labai tikėtina, kad klausimo autorė būtų radusi laiko atsiskaityti, jeigu šią sąlygą būtų įsidėmėjusi.

Ar vykdymo išlaidos gali būti mokamos grynaisiais?

Jeigu skolingas asmuo neturi vykdymo išlaidoms padengti reikalingos sumos savo banko sąskaitoje, galima atsiskaityti pavedimu iš kito asmens sąskaitos arba, atvykus į

antstolio kontorą – grynaisiais pinigais.

Antstolis, priimdamas grynuosius pinigus, mokėtojui išduoda nustatytos formos antstolio kvitą, kuriame nurodoma kas, kada, kiek ir už ką mokėjo pinigus bei kuris antstolio kontoros darbuotojas juos priėmė. Tiesa, pagal Sprendimų vykdymo instrukcijos 30 punktą antstolis gali atsiskaityti priimti grynuosius pinigus pagal kvitą, jeigu jų suma viršija 100 eurų.

Klausk teisininko: ar su santuokos įžadais prisiimame sutuoktinio skolas?

Su sužadėtiniais nutarėme susituokti, tačiau abu turime skolų, kurias išieško antstoliai. Ar mūsų skolas po vestuvių taps bendros? Be to, mano draugas šiuo metu vaikams moka alimentus, ar jie taip pat galės būti išieškomi iš mano pinigų? O gal geriau mums sudaryti vedybų sutartį, kad man netektų mokėti vyro skolų?

Ar po santuokos tampame atsakingi už sutuoktinio skolas? Dažniausiai – taip. Jeigu vienas iš sutuoktinių laiku neįvykdo savo prievolių ir skolų išieškojimą vykdančys antstoliai neranda skolininkui priklausančio asmeninio turto, išieškojimas gali būti nukreipiamas į skolininkui priklausančią turto dalį bendrame sutuoktinių turte. Bendrąją jungtinę nuosavybę pagal Civilinio kodekso 3.88 straipsnį pripažįstamas vieno ar abiejų sutuoktinių vardu po santuokos įgytas turtas, pajamos, gautos iš asmeninio turto, pajamos, gautos iš sutuoktinių bendros veiklos ar vieno sutuoktinio veiklos, po santuokos sudarymo gautos

verslo pajamos, taip pat pensijos, pašalpos bei kitos netikslinės paskirties išmokos. Taigi, bendrąją jungtinę nuosavybę pripažįstamas ir darbo užmokestis. Todėl pradelstos vyro skolas gali būti dengiamos iš jam priklausan-

čios žmonos darbo pajamų dalies, ir atvirkščiai – žmonos nesumokėtos skolas gali būti išieškomos iš jai priklausančios vyro darbo pajamų dalies.

Ar gali tekti mokėti išlaidą buvusios sutuokti-

nio šeimos vaikams? Taip. Jeigu sutuoktinio vaikams iš ankstesnės santuokos priteistos išlaikymo išmokos nemokamos arba mokama tik jų dalis, tai išlaikymo skolas išieškojimas taip pat gali būti nukreipiamas į tą dalį neskolingą sutuoktinio darbo pajamų, kuri priklauso skolininkui. Beje, išlaikymo išmokų, vadinamųjų alimentų, nereikėtų laikyti sutuoktinio buvusiai žmonai ar vyrui priteistais pinigais. Išlaikymo išmokos priteisiamos vaikų poreikiams tenkinti, o kiekvienas suaugęs pilietis turi konstitucinę pareigą išlaikyti savo vaikus.

Kaip neįklimpti sutuoktinio skolose?

Civilinio kodekso 3.110 str. 1 dalyje įtvirtinta, kad iš bendro sutuoktinių turto negali būti tenkinamos sutuoktinių prievolės, kurios atsirado iki santuokos įregistravimo, išskyrus atvejus, kai išieškoma iš bendro turto sutuoktinio dalis. Kadangi sutuoktinio skolas negali būti išieškamos iš asmenine nuosavybe pripažinto turto, vertėtų pagalvoti apie teisinį turto padalinimą. Pagal Civilinio kodekso 3.87 str. turtas, sutuoktinių įgytas po santuokos sudarymo, yra jų bendroji jungtinė nuosavybė tol, kol jis nėra padalytas arba kol bendrosios jungtinės nuosavybės teisė nėra pasibaigusi kitokiu būdu. Įprastai turtas dalijamas nutraukiant santuoką, tačiau sutuoktiniai gali ir gyvendami kartu, bet kuriuo metu teisiškai pasidalinti turtą (tarpusavio susitarimu ar teismo sprendimu).

Tačiau skolingą sutuoktinio skolas neišieškomos iš tokio antrojo sutuoktinio turto, kuris pagal Civilinio kodekso 3.89 straipsnį pripažįstamas asmenine nuosavybe. Tai iki santuokos atskirai įgytas turtas, asmeniškai paveldėtas ar dovanų gautas turtas, piniginės kompensacijos už sveikatai padarytą žalą bei kitos tikslinės piniginės išmokos, kurių negalima perleisti kitiems asmenims.

Antstolė Brigita Palavinskienė: „Skolininkai, nemokantys komunalinių mokesčių – dažnai pasitaikanti realybė“

Kaip sutramdyti nemokius ir piktnaudžiaujančius skolininkus, kurie ne tik nemoka komunalinių mokesčių, bet dar ir siekia, kad kiti gyventojai juos padengtų? Pasak kalbintų specialistų, tokia situacija gana dažnai pasitaiko Lietuvoje, tačiau ją išspręsti įmanoma.

Skolininkai nevengia ir patyčių Aktyvi namo bendrijos pirmininkė Eugenija Bajelytė teigia puikiai suprantanti, kad antstolių darbas atsakingas ir rizikingas – būtent jie padėjo įveikti piktnaudžiaujančius skolininkus. Kaip pasakoja moteris, ji vadovauja bendrijai jau nuo 2003-ųjų ir per tuos metus iš penkiolikos skolininkų liko vos trys. „Buvo susidariusi net 15 tūkstančių litų (4 344 eurų) skola, todėl prireikė ir antstolių, ir teismo pagalbos.

Galiu pasakyti, kad jie mums labai padėjo – padarė viską, kad atgautume skolą. Iš atgautų pinigų mes tvarkome mūsų namą – keitėme langus, stogą, tvarkėme liftą – tuo yra patenkinti visi namo gyventojai. Šiuo metu dar turime likusių skolininkų, kurie piktavališkai nemoka mo-

kesčių ir visais įmanomais būdais siekia mane nuversiti iš užimamų namo bendrijos pirmininkės pareigų. Liūdniausia, kad tas nemokumas grindžiamas neigiamomis emocijomis, neva, nepatinka pirmininkė, todėl nemokėsiu, prašo parodyti sąskaitas ar kitaip tyčiojasi“, – pasakoja E.Bajelytė.

Didžiausia bėda – piktnaudžiaujantys skolininkai Moteris teigia, kad piktnaudžiaujantys skolininkai dėl jos veiksmų siekiant atgauti skolas netgi kreipiasi į teismą, grasina ir taip siekia, kad skola būtų išdalinta likusiems namo gyventojams. E.Bajelytė tvirtina, jog niekada to nedarė ir nesiruošia daryti. Netyčia įskolinę žmonės dažniausiai per kelis mėnesius apmoka skolas.

Ji pastebi, kad netyčia įskolinę žmonės dažniausiai per kelis mėnesius apmoka skolas, tačiau jeigu tuo piktnaudžiaujama, tai be teismų ir patyčių, pažeminimo niekaip neapsieinama: „Tie žmonės gerai gyvena, dirba, gauna pensijas, tačiau mokesčių už paslaugas nemoka, nors privalo tai daryti.

Mes darome viską – iš pradžių kalbamės, aiškinamės, vėliau siunčiami pranešimai, registruoti laiškai. Galiausiai tenka kreiptis į antstolius – be jų būtų pražūtis ir skolininkai net nereaguotų. Bet net ir tada būna, kad jie neatidaro durų, slepiasi“, – sako namo pirmininkė.

Labiausiai moteris ir namo gyventojai džiaugiasi tuo, kad antstolių išieškoti pinigai padeda padengti namo remonto išlaidas, todėl visi gali būti patenkinti nauju stogu, langais ir tvarka name.

Antstolių pagalba gali būti vienintelis būdas atgauti skolas. Gyventojai neturi padengti nemokių skolininkų mokesčių.

„Kreipimusi dėl to, kad

namo bendrijos gyventojai nemoka mokesčių, sulaukiame dažnai ir dažnai antstolių pagalba būna vienintelis būdas atgauti pinigus. Manychiau, kad su tuo susiduria daugelis namų bendrijų, kai gyventojai nemoka bendrų namo mokesčių, tarkime, laiptinės priežiūros, elektros, bendro turto administravimo išlaidų ir kitų. Tokiu atveju skola auga, todėl patariama kreiptis pagalbos, kad kiti gyventojai neturėtų pa-

dengti nemokių skolininkų mokesčių“, – sako B.Palavinskienė.

Kaip pastebi specialistė, žmonės labai įvairiai teisinasi dėl nemokamų mokesčių, pavyzdžiui, yra atvejų, kai tai vyksta nepiktybiškai, nes žmogus turi finansinių problemų ir yra nepajėgus to padaryti.

Taip pat kiti gyventojai gali nepritarti namo bendrijos pirmininko sprendimams ir taip išreikšti nepasitenkinimą, manydami, kad viskas turėtų būti vykdoma ir tvarkoma kitaip, pavyzdžiui, kai kalba eina apie renovaciją

ar remontą. Kiti gyventojai taip protestuoja prieš patį namo pirmininką, siekdami jį išversti iš posto, tad priežasčių, kaip matome, yra labai daug ir visos jos yra individualios kiekvienai namo bendrijai.

Antstolė B.Palavinskienė teigia, kad siekdamas atgauti skolas namo pirmininkas gali pradėti nuo pokalbio su skolininku: „Visgi tai ne visada paveikus sprendimas, jeigu patys skolininkai yra nusiteikę priešiški. Gali tekti imtis teisinių priemonių – rašyti pretenzijas, kreiptis į teismą, kad tas skolas būtų

galima priteisti. Dažniausiai tie, kurie nemoka skolų dėl finansinių problemų, yra nusiteikę geranoriškai ir supranta, kad jas turi sumokėti – tai jų pareiga.

Su tokiais žmonėmis problemų įprastai nebūna, jiems stengiamės padėti. Tarkime, sudaroma galimybė skolą gražinti dalimis. Tačiau jeigu skolininkai prieštarauja, nesutinka su pareiga apmokėti skolą, atsisako bendradarbiauti vykdymo procese, būna sudėtingiau. Daug kas priklauso nuo skolininko gautamų pajamų, kadangi jų nesant, procesas užsitęsia.

Tam įtakos turi ir kiti skolingų gyventojų veiksmai, pavyzdžiui, jeigu nepriimami dokumentai ir kt.“ Nenorintys mokėti pinigų, randa daugybę būdų, kaip vilkinti procesą.

Pasak kalbintos antstolės, skolininkai, nenorintys mokėti pinigų, randa daugybę būdų, kaip vilkinti procesą – skundžiasi teismams, bando pakeisti namo bendrijos pirmininką ir imasi kitų kraštutinių priemonių, kad tik nereikėtų vykdyti teismo sprendimo.

„Nors galime pasidžiaugti, kad situacija keičiasi į gerąją pusę, vis dėlto būna visokių atvejų. Kalbėdamiesi su skolininkais ir aiškindami teises pasekmes ir kad jie vis tiek turės sumokėti skolas, pasiekiamo teigiamų rezultatų – skolininkai jas pradeda dengti geranoriškai. Tačiau yra ir tokių, kurie nemoka be jokių motyvų arba kaip įmanydami kovoja su priimtu teismo sprendimu ir aiškina, kad nemokės. Tačiau mes, antstoliai, turime imtis visų įmanomų priemonių, kad padėtume namo bendrijai atgauti skolas“, – apibendrina antstolė B.Palavinskienė

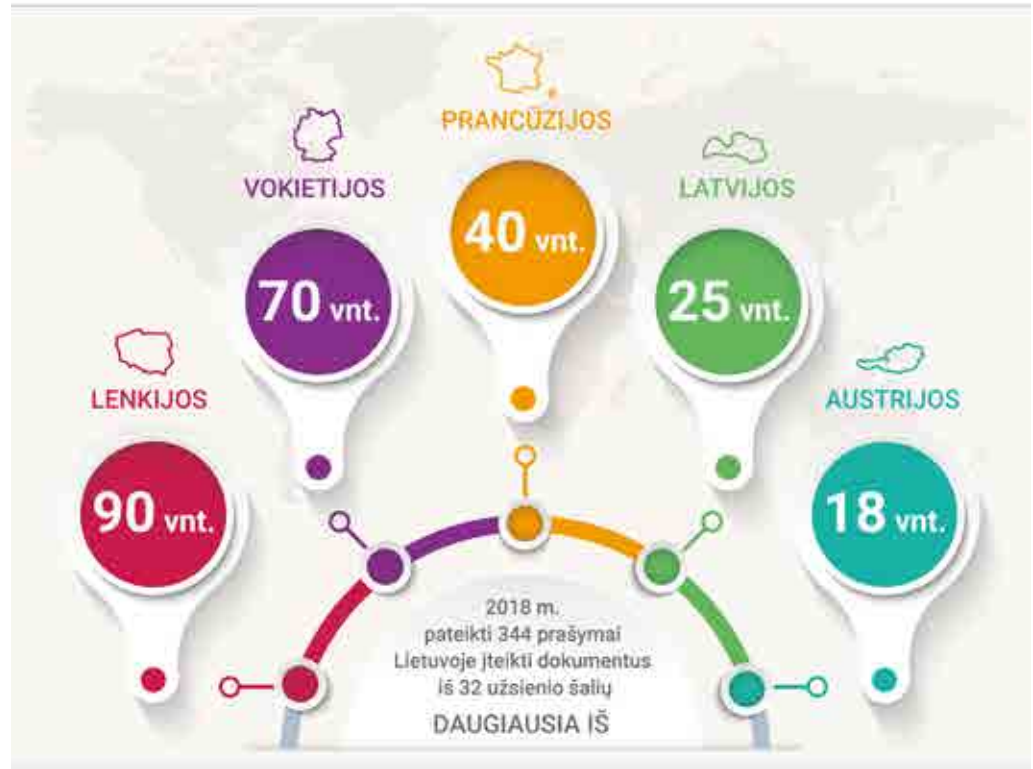
Užsienio dokumentų įteikimo poreikis kasmet didėja

2018 m. Lietuvos antstolių rūmuose gauti 344 prašymai įteikti dokumentus, o tai daugiau negu per dvejus ankstesnius metus (2016-2017 m. gauta 315 prašymų). Lietuvoje esantiems fiziniams ir juridiniams asmenims pernai sėkmingai įteikta 71 proc. gautų dokumentų. Dažniausios dokumentų neįteikimo priežastys: asmens neradimas siuntėjo nurodytu adresu, netikslus adresas, nenurodytas asmens kodas. Tokiais atvejais antstoliai siekia surinkti papildomą informaciją apie galimą asmens buvimo vietą. Tačiau dažnėja ir tokių atvejų, kai fiziniai asmenys būna išvykę iš Lietuvos ir nustatyti tikslios jų buvimo vietos nepavyksta.

Lietuvos antstoliai įteikia užsienio teisinius ir neteisinius dokumentus nuo 2016 m. pradžios, kai perėmė dokumentų įteikimo funkciją iš apylinkių teismų. Nuo 2016 metų sausio 1 dienos mūsų šalyje tai yra išimtinė antstolių funkcija, kaip ir daugelyje Vakarų Europos šalių.

LIETUVOS ANTSTOLIAI 2018 M. GAVO IR ĮTEIKĖ 20% DAUGIAU UŽSIENIO DOKUMENTŲ

Didžioji dalis antstoliams patikėtų dokumentų pasiekė tikslą.

Nesuradus adresatų, dokumentai įteikiami jų advokatams, bankroto administratoriams ar kitiems atstovams.

Kontaktai

Bendraukime:

www.antstoliurumai.lt
tel. +370 5 2750067, +370 5 2750068
el. p. info@antstoliurumai.lt

